Kategoria: Wywiady
Opublikowano: piątek, 23, sierpień 2019 09:05
Odsłony: 1951

O tym jakie wątpliwości budzi kwestia związana z zamrożeniem cen energii i jaki to ma wpływ na spółki komunalne rozmawiamy z radcą prawnym Łukaszem Strzelcem.

Ustawa o cenach energii zakłada różne rodzaje interwencji, mającej mieć docelowo wpływ na detaliczne ceny energii w 2019 r. Kogo one dotyczą?

Tzw. ustawa o cenach energii (ustawa z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2018r. poz. 2538, zmieniana do tej pory trzykrotnie w 2019r., zmiany w Dz. U. z 2019r., poz. 412, 1210, 1495) przewiduje niejako cztery rodzaje interwencji ustawodawczej, które mają mieć wpływ na obniżenie poziomu kosztów dostaw energii elektrycznej na naszych rachunkach w 2019r., tj.:

- Obniżka podatku akcyzowego za energię elektryczną z 20 zł/MWh do 5 zł/MWh - dla wszystkich odbiorców końcowych energii elektrycznej (wpływ bezpośredni na obniżenie rachunków za energię elektryczną w części dotyczącej sprzedaży jednostek energii),
- Obniżka stawek opłaty przejściowej o ok. 95% - dla wszystkich odbiorców końcowych energii elektrycznej (wpływ bezpośredni na obniżenie rachunków za energię elektryczną w części dotyczącej usługi dystrybucji energii),
- Przeznaczenie kwoty około 1 mld PLN, na dodatkowe inwestycje środowiskowe w energetyce, poprzez zasilenie tzw. Krajowego Systemu Zielonych Inwestycji. Dzięki tym inwestycjom teoretycznie powinna zmniejszyć się emisyjność gospodarki krajowej, a tym samym koszty wytworzenia energii (wpływ pośredni na wysokość rachunków za energię elektryczną),
- Zamrożenie cen energii elektrycznej na poziomie z 2018r. (wpływ bezpośredni na obniżenie rachunków za energię elektryczną w części dotyczącej sprzedaży jednostek energii).

Pierwsze trzy mechanizmy odniosą skutek dla wszystkich odbiorców końcowych energii elektrycznej w Polsce niezależnie od ich charakteru oraz wielkości zużycia energii.

Ostatni mechanizm (zamrożenie cen energii) został jednak dość znacznie ograniczony. Jedynie w zakresie cen energii elektrycznej zużywanej w pierwszym półroczu 2019r. odniesie on faktycznie skutek do wszystkich odbiorców końcowych energii elektrycznej.
W zakresie cen energii zużywanej w drugim półroczu 2019r. zamrożenie ich na poziomie 2018r. dotyczyć będzie jedynie:

1. Gospodarstw domowych i innych odbiorców końcowych korzystających z tzw. taryfy G,
2. Szpitali,
3. Jednostek sektora finansów publicznych, w tym jednostek samorządu terytorialnego, a także państwowych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej,
4. Mikroprzedsiębiorstw,
5. Małych przedsiębiorstw.

Pewne ograniczenie tego mechanizmu związane jest też z tym, że możliwość skorzystania z niego dla energii zużywanej drugiej połowie 2019r. uzależnione została praktycznie (dla wszystkich uprawnionych odbiorców, poza grupą wskazana wyżej w pkt 1 (taryfa G)), od złożenia przez odbiorcę uprawnionego, oświadczenia na ręce swojego sprzedawcy energii. Data złożenia takiego oświadczenia pierwotnie została ustalona na 29 lipca 2019r., jednak z uwagi na to, że duża grupa uprawnionych nie zdążyła na czas z jego złożeniem, przesunięto ją ostatecznie na 13 sierpnia 2019r.

Phoca PDF

Kategoria: Wywiady
Opublikowano: piątek, 23, sierpień 2019 09:05
Odsłony: 1951

Mechanizm zamrożenia cen budzi zastrzeżenia. Proszę powiedzieć jakie.

Wątpliwości budził generalnie już sam mechanizm interwencyjny w postaci „odgórnego" zamrożenia stawek cen energii i ograniczenia roli Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w tym zakresie. Pomimo, że zapewnia ono skuteczny efekt, w postaci faktycznego nieobciążania odbiorców podwyżkami prądu, to jest to jednak, jakby na to nie patrzyć, ręczne sterowanie gospodarką, które odbywa się z pominięciem zasad rynkowych i kalkulacji ekonomicznej. Sprzedawcy energii zostali ustawowo zobligowani, wbrew własnemu rachunkowi ekonomicznemu, do utrzymania w 2019r. cen energii na określonym poziomie, nie pokrywającym faktycznych kosztów wytworzenia (nabycia) tej energii. Nie motywuje to gospodarki do kreatywnych zmian, a może wręcz oznaczać ryzyko kumulowania problemu w następnych latach, kiedy mechanizmu zamrożenia już nie będzie.

Obligując sprzedawców do zamrożenia cen energii na poziomie 2018r. ustawodawca przewidział jednocześnie mechanizm zwrotu utraconych z tego tytułu przychodów. Sprzedawcy będą mogli ubiegać się o taką rekompensatę ze specjalnie utworzonego państwowego funduszu celowego tzw. Funduszu Wypłaty Różnicy Ceny, który z kolei ma powstać poprzez zasilenie środkami uzyskanymi ze sprzedaży części przysługujących Polsce uprawnień do emisji CO_2.

W tym kontekście ogromne kłopoty sprawiło wypracowanie konkretnych zasad ustalania wysokości przysługującej sprzedawcą energii rekompensaty – na rozporządzenie określające te zasady trzeba było czekać prawie 7 miesięcy od opublikowania ustawy (ostatecznie określone rozporządzeniem Ministra Energii z dnia 19 lipca 2019r.)

Kolejną wątpliwość można zgłosić odnośnie samego źródła finansowania systemu. Wprawdzie Komisja Europejska wyraziła zgodę na sprzedaż określonej puli uprawnień do emisji CO_2 przez Polskę, a środki pochodzące z takiej sprzedaży stanowią niezależny dochód budżetu państwa, którym dany kraj może teoretycznie swobodnie dysponować, to jednak trzeba pamiętać, że wydatkowanie takich środków, powinno raczej, co do zasady, koncentrować się na inwestycjach związanych z ochroną środowiska, w tym zmniejszających negatywne emisje CO_2 do środowiska. Tymczasem wpłaty rekompensat sprzedawcom energii nie stymulują raczej tego kierunku rozwoju. Oznacza to, że faktyczne zamrożenie cen na naszych rachunkach za energię elektryczną zostanie pokryte ze środków publicznych, które mogłyby (powinny) być wydane w inny, bardziej perspektywiczny i rozwojowy dla całej gospodarki i środowiska sposób.

Zastrzeżenia można mieć także ostatecznie co do określenia grupy podmiotów uprawnionych do skorzystania z zamrożenia cen w II połowie 2019r., a szczególnie co do wyłączenia z niej grupy spółek komunalnych (wśród uprawnionych znajdują się jednostki sektora finansów publicznych i jednostki samorządu, ale już nie spółki handlowe tworzone przez takie jednostki). Mowa tu między innymi o takich podmiotach jak prowadzone w formie spółek handlowych MPWIK, MPGK, MPGO, czy Spółki transportu publicznego. W samorządach gdzie tego typu działalność (działalność własna jednostek samorządu, o charakterze użyteczności publicznej) prowadzona jest w ramach jednostek wewnętrznych w strukturze danego samorządu (zakłady budżetowe itp.), jednostki te skorzystają z zamrożenia kosztów energii, jeżeli natomiast działają one w formie spółek komunalnych już nie. Rodzić to może wątpliwości co do równego traktowania jednostek realizujących zadania własne gminy, a także odbiorców usług takich jednostek (może istnieć ryzyko zróżnicowania wysokości stawek za usługi). Omawiany mechanizm powodował także wątpliwości zgłaszane ze strony Komisji Europejskiej związane z regułami przyznawania ze środków państwowych pomocy publicznej.

Phoca PDF

Kategoria: Wywiady
Opublikowano: piątek, 23, sierpień 2019 09:05
Odsłony: 1951

Nie chcę aby powstało wrażenie, że ocenie prawnej wprowadzonych przepisów, widzę same negatywne aspekty, ale muszę jednak też zwrócić uwagę na kwestie techniczne nowelizacji, w tym sposobu w jaki ustalano daty złożenia oświadczenia przez uprawnionych odbiorców, o możliwości skorzystania z zamrożenia cen w II półroczu 2019r. Przyjęta przez ustawodawcę forma, bądź co bądź skomplikowanych zmian prawnych, polegająca na uchwaleniu aktu prawnego nowelizującego szereg innych ustaw, a dodatkowo zawierającego własne przepisy szczegółowe (zmienianego następnie kilkukrotnie), spowodowała dużą nieczytelność przepisów i trudności w zapoznaniu się i zrozumieniu ich znaczenia. Stąd wielu adresatów wprowadzonych norm prawnych czerpało o nich wiedzę bardziej z informacji medialnych, niż z treści i analizy przepisów. Także sam obowiązek i termin złożenia oświadczenia przez odbiorców energii był w małym stopniu nagłośniony, co spowodowało małą świadomość jego istnienia, a następnie nikły odsetek oczekiwanych oświadczeń w pierwotnym terminie. Stąd też decyzja ustawodawcy o jego wydłużeniu. Ale proszę spojrzeć, jak ustawodawca dokonał ostatecznie wydłużenia terminu złożenia oświadczenia na dzień 13 sierpnia 2019r.. Nastąpiło to nowelą z dnia 31 lipca 2019r., ogłoszoną w Dzienniku Ustaw w dniu 8 sierpnia 2019r., tj. na 5 dni przed końcem nowo ustalonego terminu. Samo przedłużenie terminu złożenia oświadczenie to oczywiście rozsądny ruch, ale uważam, mimo wszystko, że jest on zbyt krótki i znowu zaskakujący odbiorców energii, biorąc pod uwagę, że po drodze, między 8 a 13 sierpnia, były jeszcze dni wolne od pracy.

Jakie najistotniejsze zmiany przynosi tegoroczna nowelizacja?

Ustawa zamrażająca ceny energii została pierwotnie przyjęta w grudniu 2018r., jednak po konsultacjach z Komisją Europejską została gruntownie zmieniona w czerwcu 2019r. Ta czerwcowa nowelizacja przyniosła generalnie ograniczenia mechanizmu ustalającego ceny energii na poziomie 2018r., w to w zakresie kręgu podmiotów uprawnionych do tego mechanizmu w drugiej połowie 2019r., a także w zakresie konieczności składania oświadczeń przez dość dużą grupę odbiorców. Wprowadzono także pewne korekty w zakresie głównych zasad ubiegania się o rekompensaty przez sprzedawców prądu.

Czy handlowe spółki komunalne skorzystają z zamrożenia cen?

Tak jak już wspomniałem, możliwość taka została przewidziana – w nieograniczonym zakresie - jedynie w odniesieniu do energii zużywanej w pierwszej połowie 2019r. W II połowie 2019 spółki komunalne nie mogą generalnie liczyć na możliwość skorzystania z mechanizmu zamrożenia cen (chyba, że kwalifikują się go grupy mikroprzedsiębiorców albo małych przedsiębiorców). Trzeba oczywiście założyć, iż szereg spółek komunalnych ma wynegocjowane indywidualne stałe stawki cen energii, na podstawie umów zawartych na czas określony, obejmujących lata 2018 - 2019. W przypadku takich umów ryzyko skoku cen energii w 2019r. jest zatem generalnie wyeliminowane (ustawa wskazuje, że w przypadku umów negocjowanych indywidualnie, bazową wysokością, do której poziomu powinno nastąpić zamrożenie cen energii w 2019r., są stawki na dzień 30 czerwca 2018).

Co w przypadku komunalnych spółek handlowych, które nie mają zawartych umów ze stałą ceną energii w 2019r.? Jak zaradzić ewentualnym negatywnym konsekwencjom wzrostu cen w II połowie 2019r.?

Tu sytuacja może być trudna i na obecnym etapie może być już realnie za późno na przeciwdziałanie podwyżkom kosztów energii w II połowie roku 2019r. (nie mówię oczywiście o ewentualnych możliwościach zwiększania efektywności wykorzystania energii zużywanej na potrzeby własne).

Phoca PDF

Kategoria: Wywiady
Opublikowano: piątek, 23, sierpień 2019 09:05
Odsłony: 1951

Ustawa przewiduje jednak dla podmiotów, które nie mogą skorzystać z zamrożenia cen w II półroczu 2019r., możliwość ubiegania się o dofinansowanie z tytułu wzrostu cen energii elektrycznej za okres od dnia 1 lipca 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r.. Dofinansowanie takie jednak opierać się będzie na zasadzie udzielenia dozwolonej pomocy publicznej de minimis. Możliwość taka i wysokość ewentualnego dofinansowania uzależniona jest od poziomu przyznanej wcześniej danemu podmiotowi pomocy publicznej z różnych tytułów. W większości przypadków przysługuje ono łącznie do wysokości około 200 tys. euro w ciągu ostatnich trzech lat obrotowych. Zainteresowane podmioty powinny złożyć odpowiedni wniosek do ustawowo utworzonej celowej spółki pod nazwą Zarządca Rozliczeń S.A., w terminie do dnia 30 czerwca 2020 r. pod rygorem utraty prawa do otrzymania dofinansowania.

Oczywiście nie każdy podmiot będzie w stanie sprostać warunkom otrzymania pomocy de minimis, a ceny energii, według prognoz, będą przypuszczalnie nadal rosnąć w roku 2020 i następnych. Otwiera to konieczność podjęcia kierunkowych analiz biznesowych i rozważenia określonych strategicznych decyzji na przyszłość.

W innym przypadku koszty funkcjonowania handlowych spółek komunalnych, a zatem i ceny ich usług, mogą rosnąć, chyba, że samorządy będą gotowe na zwiększone dotowanie tych działalności.

W każdym razie warto przygotować się do przetargów na dostawy energii, jeżeli już nie w 2019r., to na 2020 i następne lata, w tym np. budować mocne i konkurencyjne grupy zakupowe. „W cenie” powinny być także wszelkie inwestycje w efektywność energetyczną oraz niezależne odnawialne źródła energii elektrycznej. Być może, w danym przypadku, możliwe będą pewne zmiany organizacyjne i funkcjonalne, polegające na wykorzystaniu instytucji tzw. klastrów energii lub spółdzielni energetycznych, albo też skutkujące przeniesieniem części kosztów energii bezpośrednio na jednostki samorządu terytorialnego (które mogą skorzystać z zamrożenia cen energii w całym roku 2019). W tym ostatnim przypadku na przeszkodzie może stanąć upływający czas, oraz oświadczenia, które samorządy powinny już były złożyć sprzedawcom energii, a które pewnie nie uwzględniały takich zmian. W przypadku wspomnianej wyżej instytucji spółdzielni energetycznej, będzie to pewnie rozwiązanie nie dla wszystkich podmiotów, ale mimo to warto zwrócić uwagę na świeżą nowelizację ustawy o odnawialnych źródłach energii (opublikowana w Dz. U. z 14.08.2019r., poz. 1524), która mocno koncentruje się na rozwoju tej instytucji, w tym umożliwia skorzystanie przez spółdzielnię energetyczną z przysługującego dotychczas prosumentom systemu rozliczeń za energię elektryczną, tzw. systemu „opustów”, obok tradycyjnej formy sprzedaży energii po średniej cenie hurtowej.

Możemy też oczywiście liczyć na kolejną interwencję ustawodawcy obejmującą następny rok 2020r, ale te nadzieje mogą okazać się złudne.

Phoca PDF